

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันเรื่องของท้องถิ่นเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อความเป็นชาติของทุกประเทศ และการที่แต่ละประเทศจะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขได้นั้นก็ด้วยพลังของความรัก ความสามัคคี ห่วงเห่นในเรื่องของภาษา วัฒนธรรม ความคิด ศิลปะ ประเพณี การเมือง การปกครอง ความเชื่อ และเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกันกับจิตสำนึกในความรัก ความห่วงเห่นแผ่นดินหรือท้องถิ่นของตนทั้งสิ้น และประเทศไทยก็ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความเป็นท้องถิ่นมากเป็นพิเศษที่จะพัฒนาปรับเปลี่ยน ให้บุคคลดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม

การศึกษามีบทบาทสำคัญในการวางรากฐานพัฒนาเด็กและเยาวชนซึ่งมีความสำคัญ และมีคุณค่าทำให้สังคมมีความสุข อันจะนำไปสู่การพัฒนาความเจริญรุ่งเรือง ความมั่นคง ของตนเอง ครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ (กรมวิชาการ, 2542) จะเห็นได้จากรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดไว้ในมาตรา 66 บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชน ชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญา ท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและ ยั่งยืน ส่วนมาตรา 80(3) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับ และทุกรูปแบบ ให้สอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพ ครูและ บุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมี จิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กรมสามัญศึกษา, 2542, หน้า 18-23)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติเกี่ยวกับท้องถิ่นไว้ว่า มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องปลูกฝังจิตสำนึกที่ ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็น มนุษย์ มีความภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม และของประเทศชาติ รวมทั้ง ส่งเสริม ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้

อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความเสมอภาคในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่วนมาตรา 23(3) ระบุไว้ว่า “ให้มีความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา และ (4) ให้มีความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์ ด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง” และมาตรา 27 วรรคหนึ่ง ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้ว่า “ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ และมาตรา 27 วรรคสอง ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตร ตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาของชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อความเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ” (กรมสามัญศึกษา, 2542, หน้า 13 - 15)

แต่เนื่องจากสภาพการจัดการศึกษาที่ผ่านมาผู้เรียนมีโอกาสดูแลเรียนรู้เกี่ยวกับสภาพท้องถิ่น ชุมชน และสังคม ของตนเองไม่มากพอทำให้ขาดความรู้ ความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนและสังคมที่ตนอาศัยอยู่ ในการจัดการศึกษาโดยใช้หลักสูตรที่เหมือนกันทั่วประเทศย่อมมีทั้งข้อดีและข้อเสียบกพร่องอยู่หลายประการ ทั้งนี้ เพราะความต้องการของท้องถิ่น หลากหลายแตกต่างกัน ซึ่งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ตระหนักถึงความสำคัญของท้องถิ่น พร้อมกันนี้ได้ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรที่ใช้อยู่ให้มีเอกภาพและมาตรฐานของหลักสูตร สอดคล้องกับหลักการที่ประกาศไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กรมวิชาการ, 2544) และสนองเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องตามความต้องการของท้องถิ่น (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542)

เมื่อพิจารณาแนวค่านิยมการดังกล่าวแล้วสรุปได้ว่า ท้องถิ่นหรือชุมชนล้วนมีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งหลักสูตรท้องถิ่นเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้การจัดการศึกษามีคุณภาพเป็นการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการอันหลากหลายของท้องถิ่น ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ และความภาคภูมิใจเกี่ยวกับท้องถิ่นของตน นอกจากนี้ยังได้เรียนรู้เรื่องราวที่สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตที่แท้จริงในท้องถิ่นของคนทั้งด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่น การประกอบอาชีพในท้องถิ่น และการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่ให้สูญหายไปจากสังคมไทย (นิคม ชมพุดอง, 2544)

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กล่าวว่า วิชาภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง ต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ 5 เรื่อง ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 1 - 3)

1. การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน
2. การเขียน การเขียนสะกดคำตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสารตามรูปแบบต่าง ๆ การเขียนเรียงความ ข้อความ เขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า เขียนตามจินตนาการ เขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์
3. การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งเป็นทางการและ ไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ
4. หลักการใช้ภาษาไทย ศึกษาธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่าง ๆ และอิทธิพลของ ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย
5. วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และเพื่อความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจบทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิด ความซาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

จากการที่ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของ โรงเรียนพรหมมาดาวิทยา ที่ผ่านมามีพบว่า ในด้านสภาพการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผลการประเมินด้านทักษะการใช้ภาษาไทยของนักเรียนไม่อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพึงพอใจ ไม่สามารถใช้ ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวของท้องถิ่น จังหวัดระยองไม่มากพอ ประกอบกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยยังไม่มีการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพของท้องถิ่น แต่เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษารายละเอียดของเนื้อหา ที่ต้องเรียนรู้ดังกล่าว และสาระมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามที่กำหนดไว้ 5 สาระ คือ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา และสาระที่ 5

วรรณคดีและวรรณกรรม นั้น จะเห็นได้ว่า สามารถนำมากำหนดเป็นสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม นอกเหนือจากเนื้อหาสาระรายวิชาภาษาไทยพื้นฐานได้ ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องราวของท้องถิ่นใน ลักษณะที่เป็นการฝึกทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร โดยพิจารณามาตรฐานการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และจัดการเรียนการสอนในลักษณะบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ทั้ง 5 สาระ ในที่นี้คือ การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ มัคคุเทศก์ท้องถิ่นแผ่นดินระยอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

โรงเรียนเพร็ภมาตาวิทยา ตั้งอยู่ในตำบลเพ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง ซึ่งเป็น จังหวัดที่มีความสำคัญและมีประวัติศาสตร์อันยาวนานกว่าสองร้อยปี มีบทบาทสำคัญต่อการกอบกู้ ชาติบ้านเมืองของพระเจ้าตากสิน สมัยกรุงศรีอยุธยา ปัจจุบันเมืองระยองเป็นเมืองที่น่าท่องเที่ยว มากแห่งหนึ่งทางภาคตะวันออก มีชื่อเสียงเป็นที่คุ้นหู ของบรรดานักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และ ชาวต่างประเทศมากที่สุด เนื่องจากเมืองระยองมีความสำคัญด้านอื่น ๆ หลายด้าน ทั้งความเจริญ ด้านเศรษฐกิจ เกษตร และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจ เช่น ประเภท หาดทรายขาวทะเลที่สวยงาม วิวทิวทัศน์ที่สวยงามหรือสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ป่าเขาถ้ำน้ำพุร้อน เช่น อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา และแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งหลากหลายด้วย ผลไม้นานาชนิดที่มีชื่อเสียงโดยเฉพาะ เงาะ ทุเรียน และมังคุด นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งประมงที่มี อาหารทะเลสด ๆ นำรับประทาน ตลอดจนบรรดาสินค้าแปรรูปที่เป็นผลิตภัณฑ์จากทะเล เช่น กะปิขี้ฉี่ น้ำปลามีคุณภาพเหล่านี้ล้วนหาได้จากเมืองระยองทั้งสิ้น และเมืองระยองยังเป็นถิ่น กำเนิดของบิดาท่านสุนทรภู่กวีเอกแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ผู้ประพันธ์วรรณกรรมประเภทร้อยกรอง โดยเฉพาะเรื่องพระอภัยมณี ซึ่งฉากสำคัญในเรื่อง คือ เกาะเสม็ด รวมถึงชายหาดที่สวยงามของ จังหวัดระยอง อีกทั้งเป็นที่ตั้งโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งตะวันออกซึ่งเป็นเขตเศรษฐกิจแห่งใหม่ ของประเทศ ทางหลวงสายสำคัญที่มุ่งหน้าสู่ระยองสร้างขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ ภาคอุตสาหกรรม ขณะเดียวกันก็เอื้อประโยชน์ในการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดระยองได้รวดเร็ว มากขึ้น ด้านที่พักก็มี โรงแรมที่พักที่สะดวกสบายและมีร้านอาหารที่ได้มาตรฐานบริการมากมาย ซึ่งนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย ชาวต่างประเทศนิยมจัดเป็นคณะทัวร์เพื่อมาเที่ยวจังหวัดระยองกันมาก ขึ้นเรื่อย ๆ นับเป็นความภาคภูมิใจของชาวจังหวัดระยอง (สมัย สุทธิธรรม, 2542) ดังนั้น การที่ผู้เรียนหรือเยาวชนในจังหวัดระยองได้เรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับจังหวัดระยองจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะ การได้เรียนรู้เรื่องราวที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต สภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมใน ท้องถิ่น ย่อมส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความผูกพันและต้องการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อเป็นความรู้ในการปฏิบัติงานจากสถานที่จริง ในท้องถิ่น เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาที่พบจากการปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง อีกทั้งยังเป็น

การเสริมสร้างบุคลิกภาพ กล้าแสดงออกในการฝึกปฏิบัติการเป็นมัคคุเทศก์ โดยใช้ภาษาสื่อสาร แนะนำนักท่องเที่ยวไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องมาตรฐานตามแนวกำหนด การของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ถูกต้องเหมาะสม และสอดคล้องตามหลักสูตรแกนกลาง การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กล่าวไว้ว่า ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6) การศึกษาระดับนี้ เน้นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้านสนอง ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละคน ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ มีทักษะ ในการใช้วิทยาการและเทคโนโลยี ทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาต่อการประกอบอาชีพ มุ่งพัฒนาคนและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำและผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่าง ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 22)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ มัคคุเทศก์ท้องถิ่นแผ่นดินระยอง สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และจากความจำเป็นที่ต้องมีการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 4 มาตรา 24 มีสาระสำคัญ มุ่งส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา ตามรูปแบบบูรณาการของแต่ละท้องถิ่น ดังนั้น เพื่อตอบสนองเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษาในปัจจุบัน อันเป็นแนวทางในการพัฒนา การเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น จังหวัดระยอง โดยการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ ตามความเหมาะสมของเนื้อหา และ กระบวนการต่าง ๆ ที่เป็นการบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยการกำหนด หัวข้อเรื่อง เชื่อมโยงเนื้อหาสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน ซึ่งจะเป็นผลทำให้ผู้เรียน มีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดีต่อแผนการจัดการเรียนรู้ เห็นคุณค่าของการอนุรักษ์ สภาพแวดล้อมของท้องถิ่นที่อาศัย ทั้งด้านอาชีพ ศิลปกรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และ วัฒนธรรม จนก่อให้เกิดความรัก ความภาคภูมิใจ มีความผูกพันในท้องถิ่น และนำความรู้ ที่ได้จากการเรียนไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพการดำรงชีวิตที่แท้จริงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ มัคคุเทศก์ท้องถิ่นแผ่นดินระยอง สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ มัคคุเทศก์ท้องถิ่น แผ่นดินระยอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ได้แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ มัคคุเทศก์ท้องถิ่นแผ่นดินระยอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น
2. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และผู้ที่สนใจในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาอื่น ๆ ตามกระบวนการพัฒนาได้ตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
3. ผู้เรียนได้รับความรู้และมีทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารเพิ่มมากขึ้นจากการปฏิบัติกิจกรรม และฝึกทักษะการใช้ภาษาด้านการอ่าน การฟัง การดูและการพูด หลักการใช้ภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม ตามการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ มัคคุเทศก์ท้องถิ่นแผ่นดินระยอง
4. ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องราวเกี่ยวกับจังหวัดระยองเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการเป็นมัคคุเทศก์ ได้เหมาะสมกับสภาพการดำรงชีวิตที่แท้จริง

ขอบเขตของการวิจัย

ในการพัฒนาแผนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ มัคคุเทศก์ท้องถิ่นแผ่นดินระยอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนเพร็ภษมาดาวิทยา อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง จำนวน 3 ห้องเรียน ทั้งหมด 92 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 ภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนเพร็ภษมาดาวิทยา อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง จำนวน 35 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive - Sampling) คือ 1 ห้องเรียน จากจำนวนห้องเรียนทั้งหมด 3 ห้องเรียน

ระยะเวลาในการทดลองใช้หลักสูตร คือ ภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2552 โดยใช้ระยะเวลาทำการทดลอง จำนวน 10 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที จำนวน 1 สัปดาห์

เนื้อหา เนื้อหาที่นำมาพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ มัคคุเทศก์ท้องถิ่นแผ่นดินระยอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมใหม่ นอกเหนือจากเนื้อหาสาระรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ที่เป็น

การบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 5 สาระ คือสาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา และสาระที่ 5 วรรณคดี และวรรณกรรม โดยกำหนดหัวข้อเรื่อง เชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ พิจารณา มาตรฐานที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ซึ่งมีเนื้อหาสาระอิงตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ มัธยมศึกษาตอนต้นแผนดินระยอง สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งพัฒนาขึ้นโดย

1. นำข้อมูลจากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ มาปรับเป็นแนวทางการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และกำหนดกรอบการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับท้องถิ่นจังหวัดระยอง โดยยึดแนวทางตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดหน่วยการเรียนรู้เป็นหน่วยย่อย จำนวน 5 หน่วย จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน มีโครงสร้างเนื้อหาสาระการเรียนรู้ และอัตราเวลาเรียน รวม 10 ชั่วโมง

2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอน เน้นทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการปฏิบัติงานมัธยมศึกษา โดยบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระหว่าง สาระที่ 1: การอ่าน สาระที่ 2: การเขียน สาระที่ 3: การฟัง การดูและการพูด สาระที่ 4: หลักภาษา และ สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม แล้วจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามลำดับขั้น เน้นทักษะกระบวนการกลุ่ม กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการสร้างความตระหนัก และกระบวนการเรียนรู้ ความเข้าใจ เพื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้อย่างเหมาะสม

ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ผลการจัดกิจกรรมเรียนรู้ ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ มัธยมศึกษาตอนต้นแผนดินระยอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งวัดและประเมินผลแล้วมีผลเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 จำนวน 10 แผน

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรมตามใบงาน แบบทดสอบย่อยและการประเมินพฤติกรรมระหว่างเรียน ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งได้คะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

หน่วยการเรียนรู้มีคุณศัพท์ท้องถิ่นแผ่นดินระยอง หมายถึง การจัดสร้างเอกสารประกอบการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีเนื้อหาสาระความหมายเกี่ยวข้องกัน มาสัมพันธ์กันให้เป็นเรื่องราวเดียวกัน โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเรื่องราวของท้องถิ่น ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของจังหวัดระยอง ภูมิศาสตร์ สถานที่สำคัญ แหล่งท่องเที่ยว ภูมิปัญญาพื้นถิ่นและจรรยาบรรณของการเป็นมีคุณศัพท์ สามารถนำความรู้ที่ได้รับ ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจของนักเรียนที่เกิดจากการเรียนรู้ตาม การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้มีคุณศัพท์ท้องถิ่นแผ่นดินระยอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นคะแนนที่วัดได้จากแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

เจตคติต่อแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้สึกในทางที่ดีของนักเรียนที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ มีคุณศัพท์ท้องถิ่นแผ่นดินระยอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งวัดได้จากการตอบแบบวัดเจตคติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น